

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Klimaat

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

9 september 2024

Kenmerk

DGKE-K / 86929440

nota

Beslisnota bij Kamervragen over het vonnis van
het EHRM over de Klimaseniorinnenzaak

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

Het betreft de beantwoording van de vragen van het lid Kröger (GroenLinks-PvdA) over het vonnis van het EHRM over de Klimaseniorinnenzaak (kenmerk 2024Z12035, ingezonden 16 juli 2024).

Geadviseerd besluit

U kunt de brief aan de Tweede Kamer ondertekenen.

Kernpunten

- Een aantal vragen gaat over de consequenties van de uitspraak van 9 april 2024 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in de Zwitserse Klimaseniorinnen-zaak. Het EHRM heeft in deze uitspraak een algemeen kader neergezet om te beoordelen of een staat aan zijn verplichtingen op grond van artikel 8 EVRM voldoet. Dat kader ziet op de verplichting om regelgeving in te voeren en effectief uit te voeren gericht op het bereiken van klimaatneutraliteit binnen dertig jaar.
- Daarbij zijn de volgende zaken van belang:
 1. Uit deze EHRM-uitspraak blijkt dat het EHRM waarde hecht aan het kwantificeren van verwachte toekomstige broeikasgasemissies door middel van een koolstofbudget voor de periode tot het bereiken van klimaatneutraliteit (of een gelijkwaardige methode). Anders gezegd: een maximum aan de totale emissies die een land nog mag uitstoten de komende jaren. Het gebrek aan een maatregel die de toekomstige emissies vaststelt, heeft het EHRM zwaar mee laten wegen in het oordeel dat Zwitserland niet voldoet aan zijn verplichtingen op grond van artikel 8 EVRM.
Nederland kent wel reductiedoelstellingen voor de toekomstige emissies, maar geen emissiebudget. Daarbij is - anders dan in Zwitserland - ook het

Europees kader van belang. De kerninstrumenten van de EU (ETS, ESR, LULUCF) begrenzen ook de emissieruimte die Nederland heeft. Daarnaast is in de EU Klimaatwet vastgelegd dat de Commissie bij het doen van een voorstel voor een 2040 doel ook een indicatieve broeikasgasbegroting voor de Unie voor 2030-2050 publiceert. Het EHRM wijst hier ook naar.

2. Uit de EHRM-uitspraak volgt ook het belang van het stellen van passende tussentijdse reductiedoelen voor de periode tot het bereiken van netto nul uitstoot, het opnemen van deze tussendoelen in een regelgevend kader en het adequaat uitvoering geven aan deze doelen. De Nederlandse en Europese tussendoelen zijn vastgelegd in wetgeving.
3. Over het beginsel van 'common but differentiated responsibilities (and respective capabilities)' (CBDR-principe) overweegt het Hof dat staten een eigen verantwoordelijkheid hebben om maatregelen te nemen om klimaatverandering tegen te gaan en dat het nemen van die maatregelen wordt bepaald door de eigen capaciteiten en niet door het handelen (of nalaten) van een andere staat. Met de National Determined Contribution (NDC) en de doorvertaling daarvan in nationaal beleid voldoet Nederland in Europees verband aan de internationale verplichtingen, waaronder het CBDR-principe.